

בס"ד. יום ב' דראש השנה, ה'תשי"ב

(הנחה בלתי מוגה)

(במאמר כ"ק אדמו"ר הזקן¹ איתא:)

כבוד מלכותך יאמרו וגבורתך ידברו להודיע לבני האדם גבורותיו וכו'.² הנה מלכות עיקר בנינה מן הגבורות, דהיינו שיהי' יכול להיות מבחי' א"ס ביי"ע עולם הנפרדים, צריך להיות הסתרים וצמצומים, כי בבחי' אצילות איהו וגרמוהי חד³, כמשל כחות הנפש המתפשטים במחדומ"ע וכו', כמו כן בבחי' אצילות, אפילו הכלים, הכל הוא בחי' אלקות, אבל בביי"ע, עולם הפירוד, אפילו מלאכים אשר צבא השמים לך משתחווים⁴, אעפ"כ הם בחי' יש ונפרד, דבר חוץ, בעל בחירה [ולהעיר, שענין זה הוא דבר חידוש, שהרי מפורש בתניא⁵ שהמלאכים אינם בעלי בחירה, וכאן מבאר שהם בעלי בחירה⁶, ולכן מביא על זה ראי' ממארז"ל] אפקוהו למט"ט וכו'⁷, לכן צ"ל מקודם בנינה מהגבורה, שיוכל אחר כך, ע"י הסתרים וצמצומים, להיות ביי"ע, דאל"כ הי' הכל בבחי' אין סוף וכו'. אך אם לא היו הגבורות ממותקות, הי' יכול להיות נפרדים לגמרי, לכן אברהם אתקין לכורסיי⁸, וע"י שהגבורות ממותקים, יוכל להיות ביטול בעולם הנפרדים, צבא השמים לך משתחווים.

(ב) **והנה** בריש הורמנותא דמלכא גליף וכו'⁹, עלה ברצונו הפשוט שיהי' דירה בתחתונים¹⁰, אך אח"ז צ"ל ע"י העלאת מ"ן, שיהי' לו תענוג מביטול הנבראים, אשר כולא קמי' כלא חשיביי¹¹, ואיך יוכל להיות

(4) נחמי' ט, ו.

(5) רפל"ט.

(6) ראה גם לקו"ת בהר מג, ד. מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' יד. ד"ה לדוד מזמור תרפ"ב פ"ה (קונטרס מאמרים תרפ"ב ס"ע 21). סה"מ תרצ"ז ע' 234.

(7) חגיגה טו, א.

(8) זח"ג צט, ב.

(9) זהר ר"פ בראשית (טו, א).

(10) ראה תנחומא בחוקותי ג. נשא טז. ב"ר

ספ"ג. במדב"ר פי"ג, ו. תניא רפל"ו. ובכ"מ.

(11) זח"א יא, ב — ע"פ דניאל ד, לב.

(1) קודם התחלת המאמר אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א, שעל מאמר זה יש צעטיל בכתי"ק הצ"צ, וז"ל: "דרוש זה הוא הנחת וכ"י הר"פ ז"ל משקלאָוו, נאמר ליל ר"ה תקס"א"ו לפ"ק" (נדפס לאח"ז בהוספות למאמרי אדה"ז הנחות הר"פ ע' קפו ואילך. וראה גם מאמר זה עם הגהות אדמו"ר הצ"צ בביאווה"ז שלו ח"א ע' שצו ואילך. הנחה אחרת מהמאמר — במאמרי אדה"ז תקס"ה ח"ב ע' תתפה ואילך).

(2) תהלים קמה, יא"ב.

(3) ראה תקו"ז בהקדמה (ג), (ב). תניא

אגה"ק ס"כ.

לקבל תענוג מהם, כמשל ביטול הזכוב אשר אין ערוך וכו', והכל נתהווה ע"י הצמצומים רבים ממנו בהשתלשלות וכו', לכן צריך להיות אתערותא דלתתא להמשיך בחי' תענוג, אז תתענג על ה'¹². והנה בראש השנה, זה היום תחלת מעשיך¹³, אשר חוזר הדבר לקדמותו, צריך להמשיך כנ"ל. וזהו אמרו לפני מלכיות¹⁴, כמו וה' האמירך היום¹⁵, לשון התפארות, כמו שמביאים חפץ לפני מלך ומשבחין אותו לפניו בכדי להמשיך להמלך שיהי' לו תענוג מן זה החפץ. וזהו לדור ודור המליכו וכו' כי הוא לבדו מרום וקדוש¹⁶. לכן צריך להמשיך שיהי' לו תענוג מבחי' מלוכה וכו'. וזהו ג' ובכך¹⁷, הכל כנ"ל.

ג) וצריך להבין, דא"כ בליל ר"ה קודם המשכה כנ"ל ע"י מלכיות וכו', מהיכן קיום העולם וכו'. אך ידוע כי בכל דבר יש פנימיות וחיצוניות, כמו שרואין במחשבה דבור ומעשה, אשר בכל אחד מתפשטים כחות הנפש, רק כח הנפש שבדבור הוא יותר פנימי מכח הנפש שבמעשה, כמו"כ כח הנפש שבמחשבה הוא יותר פנימי מכח הנפש שבדבור, ואעפ"כ כל אחד כלול מהכל, דהיינו חב"ד חג"ת נה"י, כמו שרואים שבמעשה יש שכל וכו', רק זהו בחי' פנימיות וזהו בחי' חיצוניות וכו' — כמו"כ בבריאת העולמות, דהיינו בבחי' מלכות, יש כל הספירות כנ"ל, ולכן המלאכים המקבלים מבחי' מלכות יש להם השגה, ונהנים מזיו וכו'¹⁸, שש כנפים וכו'¹⁹ [ויש לומר²⁰, דחשיב כאן פרטי הענינים דחב"ד חג"ת נה"י: יש להם השגה ונהנין מזיו, הו"ע חב"ד, ושש כנפים הו"ע המדות, חג"ת נה"י], ומכ"ש נשמות.

ומלכות מקבל השפעה מזעיר. ויש בזה [ב' אופנים], בחי' פנים בפנים [ובחי' אחור באחור. בחי' פנים בפנים היינו] שיהי' מלכות מקבלת מבחי' פנימיות דזעיר וכו', וכמשל אשר אחד מקבל דבר חכמה מפי החכם עצמו. ויש שמקבלים מבחי' אחוריים ע"י בחי' נה"י, כמשל שמקבלים השכל מפי הכתב וכו', דאף שהשכל מלוכש בכתב, אעפ"כ, הקבלה היא מבחי' אחוריים ע"י בחי' [נה"י, או למטה יותר בחי'] עשי' [ובפרט שגם המקבל מקבל ע"י בחי' הנה"י שלון].

(17) זח"ב נב, א.

(12) ישעי' נח, יד.

(18) ראה רמב"ם הל' תשובה פ"ח ה"ב.

(13) נוסח תפלת מוסף דר"ה (ר"ה כז, א).

תניא שבהערה 5.

(14) ר"ה טז, א. לד, ב.

(19) ישעי' ו, ב.

(15) תבוא כו, יח.

(20) ראה ביאורה"ז שם ע' תא.

(16) בתפלת העמידה דר"ה.

והנה בראש השנה נאמר²¹ בכסה ליום חגיגו, וכמשל אם המלך רוצה להטיל אימה, הוא מסתתר, וכל העולמות קיומם הוא רק ע"י קיסטא דחיותא²², ומקבלת מבחי' נה"י בחי' אחריים. ויש שהמקבל מקבל רק מבחי' נה"י, ואז נקרא אחר באחר. וכשהמלכות בשמחה, אזי הוא בהתגלות ועושה סעודה וכו', ואז נקרא ימינו תחבקני²³ בחג הסוכות וכו'.²⁴ ולכן בר"ה צריך לקרוא את המלך שיחזיר פניו לנו, ולהמשיך תענוג ממקור כל התענוגים ע"י פסוקי תורה, אורייתא מחכמה נפקת²⁵, ושרשה²⁶ למעלה מבחי' כתר בחי' עתיק וכו'. רק זה בלבד אינו מספיק, כי מלכות היא בחי' דבור, בדבר הוי' שמים נעשו²⁷, ואין חבוש מתיר [את עצמו]²⁸, לכן צריך להיות ג"כ שופר, דהיינו תקיעה, קול פשוט, רעותא דליבא, מהעלם הלב לגילוי, ורוח אייתי רוח ואמשיך רוח²⁹, מהעלם אל הגילוי, מבחי' רצון וכו'.

(ד) **יע"י** שופר דוקא, כידוע שיש דצח"מ, ודומם הוא בחינה התחתונה, ואעפ"כ [הצומח מקבל מהדומם ו]החי ניזון מהצומח, והמדבר מחי כידוע וכו', והוא כי בשרשו הדומם מבחינה גבוה שבכולם, בבחי' עולם התוהו, כמו שנראה בחוש, שבקייץ בא התגלות מאין ליש דוקא מבחי' דומם, שצומח שם כל העשבים ואילנות, כי הגבוה שבכולם יוכל להשתלשל יותר מטה מטה וכו'. ואצל אדם יש בחי' התיקון, דהיינו הנפש אלקית שבו, בחי' מה המברר, ויש בו ג"כ בחי' נוגה, הנקרא צלם וכו', המתברר. ולכן בזמן שבית המקדש הי' קיים הי' אין שמחה אלא בבשר³⁰, בחי' חי, כי, כשנתברר בחי' נוגה אז יש שמחה, כי בשרשו הוא גבוה יותר וכו'. ולכן ע"י השופר יכולים להמשיך בחי' תענוג וכו' ממקור התענוג, שפרו מעשיכם וכו'³¹, וע"י האדם והשופר, המברר ומתברר, העלאת מ"נ מתוהו ותיקון, ממשיכים כנ"ל. וזהו בפ"ך ובלבבך וכו'³². אך ע"י תקיעה בלבד, דהיינו המשכה קול פשוט ממקור העליון, לא היו הנבראים יכולים לקבל, פחד יצחק וכו'³³, וכמו שהושיט אצבעו ביניהן

(26) לקו"ת במדבר ז, א. ובכ"מ.

(27) תהלים לג, ו.

(28) ברכות ה, ב.

(29) ראה זהר ח"ב קסב, ב. ח"א צט, ב.

(30) פסחים קט, א.

(31) ראה ויק"ר פכ"ט, ו.

(32) נצבים ל, יד.

(33) ויצא לא, מב.

(21) תהלים פא, ד. וראה ר"ה ת, סע"א

ואילך. ביצה טז, א.

(22) ראה זח"א פג, א.

(23) שה"ש ב, ו. ח, ג.

(24) ראה פע"ח שער ר"ה ספ"א. שער

הסוכות פ"ד. לקו"ת דרושי סוכות עט, א-ב.

שמע"צ פז, סע"א. ועוד.

(25) זח"ב סב, א. פה, א. קכא, א.

ושרפן³⁴, ע"י התגלות אור הגנוז יותר מכלי קבלתן, ויש מלאכים שנבראים בכל יום ובטלין, וזהו מצמיח חציר לבהמה³⁵, גמע להון בגמיעא חדא³⁶, ע"י התגלות אור כנ"ל, ויש מלאכים הנקראים עצי שטים עומדים וכו'³⁷, וזהו יוצר משרתים ואשר משרתיו וכו'³⁸, וכשיהי' לעתיד התגלות כתיב³⁹ ובאו במערות צורים וכו' מפני פחד וכו'. ולכן שברים, לתברא תוקפי⁸, וזהו אתה פוררת בעזך וכו'⁴⁰, להיות בחי' פירור. ותרועה הוא ילולי יליל⁴¹, לעורר רחמים מי"ג מדות וכו'. וע"י זה אח"כ תקיעה אחרונה ממעלה למטה, שיהי' הכל בחי' רצוא ושוב (עכ"ל המאמר).

(ה) **והנה** במאמר רבינו הזקן הנ"ל מבואר כל זה בענין מלכות דאצילות כו'. אבל באמת כן הוא גם במדריגות נעלות יותר בעילוי אחר עילוי (העכער העכער און נאָך העכער). דהנה, משנת"ל שבר"ה חוזר הדבר לקדמותו כו', הרי אין הכוונה בזה להתכללות והעלם בלבד, אלא לסילוק לגמרי. וכפי שמבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר (בהמשכים דר"ה)⁴², שהסילוק דספירת המלכות הוא בבחי' העלם שאינו במציאות, שאינו דומה כלל להעלם שישנו במציאות, שזהו דיוק הלשון העלם וסילוק המלכות, היינו שההעלם דמלכות הוא באופן של סילוק, שמתבטל ממציאותו כו' (עס ווערט אויס מציאות), וכמו הסילוק שבענין הצמצום. ומזה מובן, שהעלם וסילוק המלכות הוא לא רק במלכות דאצילות, אלא גם בכל המדריגות שבמלכות, עד בחי' מלכות דאין סוף.

(ו) **אמנם** עפ"ז יוקשה יותר מדוע נקבע ראש השנה ביום ו' למע"ב וקא, יום ברוא אדה"ר, ולא בכ"ה באלול, שאז היתה בריאת כל העולם⁴³, הרי ענינו של ר"ה הוא העלם וסילוק המלכות עד לשרשה הראשון, ומשם מתחדשת כללות ההמשכה לעולמות, כמו בהתחלת הבריאה, וא"כ, היו צריכים לקבוע ר"ה בכ"ה באלול, שבו היתה התהוות כל הנבראים, ולמה נקבע ר"ה ביום ו' למע"ב, שבו נתהווה רק הגוף של אדה"ר (שהרי הנשמות היו כבר קודם יום ו' למע"ב, וקודם כללות

(40) תהלים עד, יג.

(41) ראה ר"ה לג, ב. לד, א.

(42) סה"מ תרצ"ט ע' 18 ואילך. תש"ח ע'

54. ועוד.

(43) ויק"ר רפכ"ט. תוד"ה לתקופות —

ר"ה ח, א. ועוד.

(34) סנהדרין לח, ב.

(35) תהלים קד, טו.

(36) זהר ח"א ית, ב. ח"ג ריו, א.

(37) תרומה כו, טו. ויקהל לו, כ. זח"ב

קסט, א. וראה שמו"ר פל"ג, ד. פל"ה, ו.

(38) בברכות ק"ש. וראה טור או"ח סנ"ט.

(39) ישעי' ב, יט.

הבריאה, כמאמר⁴⁴ מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר, ומה שנתחדש ביום ברוא אדה"ר הוא רק מציאות הגוף).

אך הענין הוא, דהנה, תכלית ההתהוות הוא שנתאווה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים¹⁰, דמפני מה נתאווה אין אנו יודעים⁴⁵, וכמבואר⁴⁶ אז אויף אַ תאווה איז קיין טעם ניטאָ, אך זאת אנו יודעים שטעם הבריאה הוא לפי שנתאווה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים. והתחלת מילוי הכוונה דדירה בתחתונים היתה ביום ו' למע"ב, יום ברוא אדם הראשון⁴⁷, כי, הנשמה היא חלק אלקה ממעל ממש, ומאן דנפח מתוכי נפח, מפנימיותו ועצמותו⁴⁸, והגוף הוא גשמי, ונברא באופן שמתחלה הי' גולם (שבזה נשתנה יצירת גוף האדם משאר כל הנבראים⁴⁹), וא"כ, הרי התחברות הנשמה, שהיא חלק אלקה ממעל (ובאופן ד)ממש, עם הגוף, שהוא גשמי, הו"ע דירה בתחתונים. ולכן נקבע ר"ה ביום ו' למע"ב דוקא, ולא בכ"ה באלול, לפי שביום ו' למע"ב, יום ברוא אדה"ר דוקא, הותחל מילוי כוונת הבריאה דנתאווה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים. והיינו, שלפני בריאת אדה"ר היתה רק המשכה חיצונית, שזהו מ"ש²⁷ בדבר הוי' שמים נעשו, שזהו בחי' חיצונית, ודוקא בבריאת אדה"ר היתה המשכה פנימית, שאז הותחל מילוי הכוונה שנתאווה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים. ולכן הוקבע היום דר"ה ביום ברוא אדה"ר דוקא, לפי שזהו תכלית הכוונה דדירה בתחתונים, שהאור הפנימי יאיר בחיצוניות העולם, ולמטה מעשרה טפחים, לשנה טובה ומתוקה, בטוב הנראה והנגלה.



(44) ב"ר פ"א, ד. (47) ראה לקו"ת נצבים מז, ג. המשך
 (45) ראה סה"מ עטר"ת ע' לב. סה"מ תרס"ו ע' כ. ובכ"מ.
 (46) תניא רפ"ב. (48) תניא רפ"ב.
 (49) ראה תו"א בראשית ג, ד ואילך.
 (44) ב"ר פ"א, ד. (47) ראה לקו"ת נצבים מז, ג. המשך
 (45) ראה סה"מ עטר"ת ע' לב. סה"מ תרס"ו ע' כ. ובכ"מ.
 (46) תניא רפ"ב. (48) תניא רפ"ב.
 (49) ראה תו"א בראשית ג, ד ואילך.
 המשך תרס"ו ס"ע ז ואילך. ועוד.